בסוד שיח

שיחות מוסר

"למי אתם מתחברים"?

באחד הפרשיות הכי הגלישות של הסידור תכ"ד, "שמודעים", פירסם האגרונאי, הרב סבטיה בלוי, הנמנה על האידאולוגים של "הסידור", מאמר תחת הכותרת: "למי אתם מתחברים".

אני מביא כאן את חלקו הדביקי של המאמר, ללא תוספת העירות, המקרש "לבעשה במחנגו אנו". ובכל זאת רק הערה אחת: "הסידור" ממקורי ביו של הרבי זי"ע, הרב יואל כהן שליט"א והרב המהדורות והארגונית של תכ"ד, עוקי בים מסרוב ומעורבים ב"התחברות" עם תלמידי ישיבת המהר הישיבות הגבוהות. הנה דבריו:

"משום מה ישנם צעירים, (ובכ"ד) בגיל או בדעה, שדוקא אימצו, לא פחות ולא יותר, את השקפות הלוחמים ברבי, ולדעתם, אכן, המלחמה נגד מסירת שטחים קשורה עם הדעיון הציוני. הפוך על הפוך!

רבי זה מביא אותם להדגיש שתפות הזדהות עם אנשי שחלוקא רגאולה. אך דוקא משום שהם נלחמים - מסיבות משלהם - באותו שלום המכי צע את הדעיון הציוני של "שלום עם הגויים" (משפט העמים). מובן שמדובר בנושאים שונים לחלוטין. לא רק מן הבחינה הדעיונית, אלא גם מן הבחינה המעשית, והמטרות שונות. שכן, הם נלחמים, נגד עקידת "ישראל ובגידת הגירוש ר"ל, מלחמה צודקת לכשעצמה, ואילו מלחמת הרבי היתה נגד מסירת אף שעל, שומם ככל שיהיה, וגם בכל תמהה בביסול.

השוואת הסוגיה הזאת מביאה חלק קטן מן הצעירים להשתתף בהפגנות, בניגוד לדעתו הק' של הרבי, אף מעקבות ר"ל, אף לחזור על סיס מאות בפרניות, הלקסיקה מן הלקסיקה הפשרני של חוגי "אחלחלא רגאולה". כמו: "גם לעם להחלוש" או "לא נשכח ולא נסלח, לאויל העם" - כמו כל עם מאומות העולם - יש לו סמכות להד לים או לחוש פגיע באופן שבחוי לסלוח. כן בסר כותב לחוסיף עוד הוכח זכירה על שש הזכירות שנצטוינו עליהן מפי הקב"ה, בגלל זכירת מעשה עמלק, מה שבמדינו לזכור באמת הוא "מן תשכח את הדברים האלה - ששירות לאומי לבנות אמר, שגיוס בני ישיבות אמר (גם בהסדר), שקשר בין המינים אמר, שבשבי אחלחלא רגאולה וחגינה יום ה' באייר, אסורים, ששפורנות בקניני תורה וכ' צוות אמונה, שעידוב יחל בקודש וישיבה תיכו נית) אמר, שגילוי שיעי אישה נשואה (אפילו חלקי) אמר, ושכשרות של בדיעבד אינה רצויה, ושתעולה בלי כיסוי ראש ועישוף אינה רצויה, וכו' וזה לא נשכח כי "נצטוינו עליהם: "השמר לך פן תשכח. מובן שעל המדריכים והחוגים והמחנכים והמשפיעים של מחנני להסביר לצעירים מדעים אלה את האמת המוחלטת על רעתו הקדושה של הרבי בנושאים אלה, ולמנוע את ההשפעות הרב גניות של שחלוקא זו על הנוער בכלל ועל הצעי עית בין הבנות בפרט, ואין ספק שחפץ ה' בידים יצליח, שחאמת תאיר תצמח.

לסיום ברצוני לצטט מאת שני קטעים שר סיעו לפקיחה עיניהם "במטרת מסע משפחתי נפלאתי לקהילה תכ"דית באריזונה. משנשמע בבית המדרש שבאתי מן השדמרות, הקיפוני הנב כחים בחיבה, ושאלו לשלום הדתיישבות ולשלום העם היושב בציון. אני ופקידים לכם עיני, אמרתי. יש מאבק הן על הארץ והן על רשתה היהודית של המדינה, ועליכם לבוא ולחזק. כאן השתררה דממה. הדינו רוצים מאוד, אמר אחד מהם, אבל הוא לא הדשה לנו, ובדבריו הצביע על תמונה הרבי האחרון, שבגשה מקיר בית המדרש.

סרוב משפחה שאבלו ביקרתי, אב למשפחה קתונה בילדים תרוחי אהבת הפה הארץ, הסביר לי פעם, כי בזמנו פנה אל הרבי וביקש רשות לע לות. הרבי השיב לו כי תפקידו להישאר בגולה, ולהציל היהודים להיהדם. וכי עתה אין מי שיחיר לו. ואכן, חסידי תכ"ד הם אחבי האמין וחרדים לבבלותיה, אך הם גם-מגדילי המקיפים גבר עליה. מי שעוזב את מקומו יעולה לארץ, הדינו כמי שעזדק מחזיה אחת בדי להחלים בפחת שניה, כך הם אומרים בשם הרבי: "חמרת המצב הביטחוני בארץ, הסכנה הדמוגרפית, החתרי פפתל הציונית של רבים אינגה עומדת מול הער בדה שהרבי שלל, ועתה אין מי שיחיה.

זו אינגה ההחמצה הראשונה של תכ"ד, בראי שית הציונות היתה היא מן "חדיקים שבמחגב דיה, והעמידה המישה דוחות של אדמ"רים אשר שללו את העלייה. הראשון שבהם, האדמ"ר רבי שמואל, אמר: אם היו שמעתים לי, היו חוסכים לדבה רם יהודי. רציתי לומר לבא כח המפלה, שאם לא יימיבו את יחס ליהודים, אני נטע לארץ ישראל. לולקה איתי מאה אלף יהודים... אבל או היה עניין בילי, ולא רציתי להסיף לזם קוקא. אם היה אצל אנשי בילי"ו היתי נטע איתם (ר"ד יצחק אלפסי, "החסידות ושיבת ציון", עמוד 22).

הבילויים מנו עשרות אנשים בלבד, ולו באו לכאן מאה אלף חסידי תכ"ד בשעתם, היו מנפנפים שתם ברוח שבלי־ויבה, יכל הארץ היתה נראית אחרת. רבים באלה שהיו יכולים לעלות עם האדמ"ר ולא עלו, הישמרו עליידי הנאצים והשתמרו עליידי הקומוניסטים. עתה סר בבת תכ"ד בכל העולם ומנסה במסירות נפש סר שלאה, לאסוף בכפיות את אשר שפכה בבדים. אף עתה, כיוון שאין חסיד תכ"ד אשר אינו שליחו לא יעלו לא הם ולא המושפעים על ידם, למרות שהארץ צריכה להם עתה יותר מבשנים עברו.

הדברים אלה לא התפרסמו ביומון של אנשי "דגל" הספרד השמע, אלא הצעיר התב"ד מי מאר שים אותך לאחרי - ואת רבותינו בקניני תורה וכ' בזלת חלק בשואה ר"ל ובשמד הקומוניסטי ובתבוללות בחו"ל, שישמבנו בבדים את מה שאנו מנסים לאסוף בכפיות! לא, לא העיתון הב"ל - שכל מאמרי השכונה קדת תפרסמו בו לא הגיעו לשפל כזה.

הדברים התפרסמו ב'הצופה', במאמר של הרב יניאל קרוזי, רב הישוב קדומים שבשומרון".

המסמך השני - מאמר של הרב יעקב פילבר: באחד השידורים בדיני נשאלתי על־ידי חסיד תכ"ד מדוע אינני מזכיר בדברי את המשיח ומדי סר־רים על גאולה השבתי לה: ההבדל בין חסיד תכ"ד לתלמידי הרב קוק הוא שאתם חושבים שהר משיח הוא שיביא את הגאולה ועל כן יש לחתכ סר בביאת המשיח שהגאולה תבוא על ידו, ואילו אנחנו מאמינים שהגאולה היא שתביא למשיח את המשיח, ועל כן תחילה יש להתמקד בגאולה הנ שמית והרוחנית, בסיבוב גלויות ובישוב הארץ, ובגרלת תודה והאחדות, וככל שהגאולה תהיה שלמה יותר כך נקרב את ביאת המשיח".

עד כאן ממאמרו של הרב פלור. בעקבות הכי לתי סביר.

אינם שמחים כשאחרים בצער

ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם (פרשתנו שמות ב, יא). פירש"י: ראי עיניו היה מיצר עליהם בלבו". שמעתי מהסיפור ר' משה מתתיהו שר"ב ר"ל בעפר קלח ויעגניבר, שסיפר לי הרה"ק ר' ברוך בצי אבד"ק פיעסקשטק, שפעם אחת נתיוועד עם הרה"ק ר' יצחק מוראחוי זי"ע, שאר להרה"ק פירוש הגמרא (מגילה כחב) שאלו תלמידיו את ר' יוסי במד' אמרתם "אמר רבי יוסי" ולא שמעתי בתקלת חבירו. (ולאחרה איזה חידוש הוא לומר הנא פרישא אלא ישיש בתקרת חבירו ונהתעדע הרה"ק ז"ע, ואמר לו: פירוש הגמרא כך: ולא שמעתי: פריישי רבכר שמחה נרחל שהיתה לי, כגון בעת הניסיונות שיי בני יחיד וחבירו, או בשמצאתי שתאים עישר רב מאד וכיוצא בו אם באותה זמן החזר שום תקלה ואיזה צער לחבירו, היתי משתתף בצערו כאלו בי בר עד שלא יהי נשתי כלל בבל השמחה הגדולה שהיתה לי. (בקונטרס מילוי ועידי מובא, דפעם אמר כ"ק אדמו"ר שמואל צבי מסטניקא זצ"ל לחתן אחד שתינתה "אף האב מיי "עשרים אניי יייי עשתה טעי ויי אדך פרני פרך בייי מיינע איינגענע הינגעבר. חייל בייי איינגענע תינערער שאט בעון יייד מדא צו "פריינן" עכל"ק, ושמחתי בשמותתך יותר ממה שאני שמח בשמחת בצאצאי. כי בשמחת בצאצאים יראים לשמחת).

אריד אפים, סימן או אות כ"ב בהוצאת ייימה אבריים

תיל ורעדה יאחזון

ויסתר משה פני כי ירא מהביט אל האלקים (פרשתנו שמות ג, ו). בתחונת אחד מצאצאי הרה"ק בעל "דרש קדש" מראפשיץ זי"ע אשר בה נתבטאו רעים האחובים צדיקים הקדושים מצאנ"ו (אחד מינסא זי"ע לדיוח עדי קדושיו. היו הרה"ק מקאמינקא הקדוש"ק מצאנ: במצב ביי מיימם. יעדי קודם התופה היו שמחים מאוד. בשתרגיש רבם הקדוש מראפשיץ בגויר שמחתם, וא ייי: בגראי - מרוצה כל כך מזה. אמר להם: "אסאר לכם מעיקר שדיי אצל הרה"ק מהיבלי זי"ע. באחת מנר שאני צאצאי יראי מליבלי הם תלמידים בשמחה עצומה. היו משמחים את עצמם באיר עיר קדש התינה, וכנראי לא היתה רעת הצדיק נוחה מזה, בכמה אדיים יצעד שאי: "ביי אי על תלמידיים אישר בחודר יפחד נורא". כשגער הרה"ק מראפשיץ זי"ע את הקדוש אחי אחת נ"ב שחד נחול. יכריח שניים מן האדים מגדיר יפחד. יחכו אי עצבם שלא יראבו. (בשחוצרכו אחד מי לעמוד אצר חתפר לדיוק עדי הקדושים. היו צריכים רחפש אחריהם ולרוצאם מחלראובו.

אריב שלים, שיא

טעם לנחינת שעון לחתן

ייאמר יתרו לכסר לך לשלום" (פרשתנו שמות ח, ח). פעם בדיוק הרה"ק בעל הקדוש מטוקאטש זי"ע בשמחת חנאים של אחד מחסידיו, שאר את החתן אם הוא זי"ע הביא שעון לחתן מחדה שעות לחתן. החתן לא השיב כלום. עוד הרבה תשובה אמר. שהטעם לנתינת השעון הוא "עם ואל נתן גיזך", ושילוח מנה.

בשם הקדוש בעל ייבי תשובי זי"ע

צחוק המלאכים

בקונט תרשיש מביא מהרה"ק ר' אריה"ל מסטיוהארסה זצ"ל שכתב בשדה"ל: יכיני הקדוש משיגאורא זצ"ל אמר בשם הגר"א מאסטא, שאמר אי מעו מאכט תחינה, אתו מעו מאכט יית נישט קיין מלכים, (אבער איינט אידם ה' מלאכים, אי מעו האט יית נעפעפענט א סדיער פון שרנסר. ואאט האסטו נישט מאר ייילעט יתצעט, (בפעולה התחינה ואינו תוסר לעצמו מלבדם. פחקים ממנו יכר לאכיסר אם פתחו לו שער של פרנסה, רמי אינו מבעיר בשבילו), ובספר "שמע שלמה" מובא ה הרה"ק ר' אחרי מסטרעלסק זי"ע אמר בשם מורי הרה"ק ר' שלמה מקאלין זי"ע הלל: רמי שיכחו השרית לעשות איזה שמחה של מצוה בניו בדית מילה או נישואין לבניו וכדומה, או פתחיו יי כי היכלות וממלאיי כיי משאליתיי יי דרשיו כל השנית, ואתו ארש אשר יצעתו ביום הד יעל יי יי משך ידו אפילו רגע אחת מכל אותן היכלות העליונים, יש לו עוד נחיל

מעשיה יחיאל, שמות קדבון תרשיש, חיא שמע שלמה, ויא

ביקור מגן־עדן

כתב בספר יסוד ושורש העבודה על רבני הזוהר הק' (פנחס דף רי"ט): הזאהבת באים מגן עדן להשתתף בשמחת בניהם. הלל: וכן יבבר אב האם בזה בבואם מגן עדן לראות את פניו על ראש שר תתו, כגון בשבתות רימים טובים או שעושה סעודת ברית מילה לבנו או סעודת בר מצוה או בית תתנת וכיוצא אילה שמחה של מצוה - שאם אבוי ואמו מגן עדן לראות בשמחתו ולשמחת עמו. וכ' תנאי סדים למעשה צריך לשתף בשמחתו להקב"ה יתברך שמו ויתעלה, והיינו "שיהיה בשמחה מסעודה שעשה תלמידי חבמים ועניים ואביונים", ואת מצניא הקב"ה אביי תמו מגן־עדן.

יסדי ישורוש העבודה, שקר הבולל פרק טיו

"עומד מצד הכלה"

מובא בשם צדיקים שהאבות באים מגן עדן בעת התקשרות השידוכין, ובמבחר ר"י שר"ב מביא רבשהרה"ק ר' נתום מטשערנוביל זי"ע הישיא את בנו הרה"ק ר' מרדכי מטשערנוביל זי"ע עם בתו"ה הרה"ק ר' אהרן מקאליץ זי"ע, שהסתפק את מי לכתוב בשטר התנאים שעומד מצד הכלה, יצוה הרה"ק ר' נתום מטשערנוביל זי"ע לכתוב שאני הכלה הרה"ק ר' אהרן מקאליץ זי"ע עומד מצד הכלה (וגם שכבר לא היה בעולם). ונתכבר הרה"ק ר' מנחם מענדל מוידיסעפסק זי"ע בקיאות הנאנים, ושסוגיע היתיבת ר' אהרן העומד מצד בתו הבתולה נתעלה. כי ראה את הרה"ק ר' אהרן עומד שם.

מטר השמועה, כתבי ריא שריט, עמוד קיי

schiffs@013.net.il

מחברות ארמו"רים חסידים